

DE VERBORGEN MACHT. DE ONZICHTBARE KETENS. DE PRIJS DIE HET VOLK BETA

ONDER DE TAFEL

DE VERBORGEN MACHT VAN
CORRUPTIE IN SURINAME

EARL LIEFDE

EARL LIEFDEN

CRIMINOLOOG | AUTEUR | MAATSCHAPPELIJK ANALIST

ONDER DE TAFEL

De Verborgen Macht van Corruptie in Suriname

EARL LIEFDEN

CRIMINOLOOG · AUTEUR · MAATSCHAPPELIJK ANALIST

OVER DIT BOEK

ONDER DE TAFEL is een confronterende en analytische blik op corruptie, macht, angst en overleving binnen Suriname.

In dit boek combineert Earl Liefden verhalende scènes, maatschappelijke analyse en criminologische inzichten om de verborgen structuren achter corrupt gedrag bloot te leggen.

Van goudvelden diep in het binnenland tot verkeerscontroles in de stad — dit boek onderzoekt hoe macht zich beweegt, hoe systemen zichzelf beschermen en waarom burgers vaak zwijgen.

Geen sensatie. Geen politieke propaganda. Maar een spiegel van een samenleving die worstelt met vertrouwen, rechtvaardigheid en verandering.

INHOUD

1. Voorwoord

2. De Realiteit

3. De Psychologie van Corruptie

4. De Economie van Overleven

5. Wanneer Macht Ontspoort

6. De Straatrealiteit

7. Het Onzichtbare Systeem

8. De Mens Achter Het Systeem

9. De Gevolgen

10. Breken van het Systeem

11. Praktijkverhalen uit Suriname

12. Media, Invloed en Stilte

13. Jongeren en Criminaliteit

14. Hervorming en Toekomstvisie

15. Slotwoord

16. Juridische Verklaring

17. Over de Auteur

1

Voorwoord

Dit boek is geschreven vanuit observatie, ervaring en analyse.

Niet om haat te zaaien. Niet om individuen aan te vallen. Maar om een gesprek te openen over een onderwerp dat velen kennen, maar waar weinig mensen openlijk over spreken.

Corruptie is geen probleem dat alleen in gebouwen van de overheid leeft. Het leeft in systemen. In gewoontes. In stiltes. En soms zelfs in de manier waarop mensen leren overleven.

Als iemand met een achtergrond in criminologie heb ik geleerd dat systemen niet zomaar ontstaan. Ze groeien langzaam. Door gedrag. Door macht. Door angst. Door afhankelijkheid.

Dit boek is geen juridische aanklacht. Het is een maatschappelijke spiegel. Een poging om te begrijpen:

- waarom corruptie blijft bestaan,
- hoe het het dagelijks leven beïnvloedt,
- en wat nodig is om verandering mogelijk te maken.

Ik geloof dat Suriname sterker kan zijn dan het systeem dat haar tegenhoudt.

— Earl Liefden

2

De Realiteit

De man keek me recht aan. Niet vijandig. Niet bang. Maar alsof hij wist hoe het spel gespeeld werd.

"Als je het snel geregeld wil hebben... dan moet je begrijpen hoe het hier werkt."

Er viel een korte stilte. Geen dreiging. Geen expliciete vraag. Maar toch was alles gezegd.

Dit is geen uitzonderlijk moment. Dit is geen incident. Dit is een systeem.

Welkom in Suriname.

Corruptie in Suriname is zelden luid. Het schreeuwt niet. Het forceert niet. Het fluistert.

Het zit in kleine gebaren. In stilzwijgende afspraken. In blikken die meer zeggen dan woorden. Een dossier dat sneller gaat. Een vergunning die plots mogelijk wordt. Een probleem dat verdwijnt... tegen een prijs die nooit officieel wordt uitgesproken.

Voor de buitenwereld lijkt alles normaal. Maar onder de oppervlakte stroomt een andere werkelijkheid. Een werkelijkheid waarin regels flexibel zijn. Waar rechtvaardigheid afhankelijk is van connecties. En waar eerlijkheid soms voelt als een nadeel.

De meeste mensen herkennen het. Maar weinig mensen benoemen het. Niet omdat ze het niet willen. Maar omdat ze begrijpen wat er op het spel staat.

Want corruptie is niet alleen een handeling. Het is een cultuur. Een cultuur van aanpassen. Van overleven. Van weten wanneer je moet zwijgen.

In mijn leven heb ik beide werelden gezien. De formele wereld van regels en wetten. En de informele wereld waar beslissingen werkelijk genomen worden.

Als iemand met een achtergrond in criminologie leer je patronen herkennen. Je leert begrijpen waarom gedrag ontstaat. En waarom systemen blijven bestaan. Maar niets bereidt je echt voor op de realiteit wanneer je het van dichtbij ziet — wanneer je merkt dat het niet gaat om een paar individuen, maar om een structuur die zichzelf in stand houdt.

De vraag is dan niet meer: *Bestaat corruptie?* De echte vraag is: *Hoe diep zit het verankerd?*

Want corruptie in Suriname is niet altijd zichtbaar als een groot schandaal. Het zit juist in het dagelijkse leven. In hoe mensen dingen geregeld krijgen. In hoe kansen verdeeld worden. In wie vooruitkomt — en wie blijft wachten.

Het systeem beloont niet altijd eerlijkheid. En dat is waar het gevaar begint. Want zodra mensen het gevoel krijgen dat eerlijk spelen niet

loont, verandert het gedrag. Dan wordt corruptie geen uitzondering meer, maar een logische keuze.

3

De Psychologie van Corruptie

Corruptie begint zelden met grote bedragen. Het begint vaak met rationalisatie. Met gedachten zoals:

- "Iedereen doet het."
- "Ik heb geen keuze."
- "Het systeem is toch al corrupt."

Binnen de criminologie wordt dit gezien als een proces waarbij morele grenzen langzaam verschuiven. Een persoon die ooit tegen corruptie was, kan zichzelf stap voor stap aanpassen aan een omgeving waarin corrupt gedrag normaal wordt.

Dat maakt corruptie gevaarlijk. Niet omdat slechte mensen bestaan, maar omdat systemen gewone mensen kunnen veranderen.

Wanneer normen verdwijnen, ontstaat een cultuur waarin macht belangrijker wordt dan rechtvaardigheid. En precies daar begint institutionele schade. Want zodra burgers het gevoel krijgen dat wetten selectief worden toegepast, verliezen zij vertrouwen in de staat.

De Economie van Overleven

In veel delen van Suriname leven mensen onder zware economische druk. Werkloosheid. Onzekerheid. Hoge prijzen. Gebrek aan stabiliteit.

Wanneer financiële druk stijgt, worden mensen kwetsbaarder voor systemen van afhankelijkheid. Corruptie groeit vaak sneller in samenlevingen waar mensen moeten vechten om te overleven. Niet omdat iedereen corrupt wil zijn, maar omdat wanhoop morele grenzen kan verzwakken.

Een ambtenaar met financiële problemen. Een agent met lage inkomsten. Een burger die snel een vergunning nodig heeft. Allemaal bewegen zij binnen hetzelfde spanningsveld. En juist daar ontstaan informele afspraken.

Wanneer Macht Ontspoort

De jungle is stil... maar niet veilig.

Wie ooit een goudveld heeft gezien in Suriname weet: daar gelden andere regels. Of beter gezegd — daar gelden andere machten.

Er zijn verhalen die mensen fluisterend vertellen. Niet omdat ze niet waar zijn, maar omdat ze te gevaarlijk zijn om hardop te zeggen. Verhalen over jonge mannen die naar de goudvelden gaan om te overleven, en nooit meer terugkomen.

In verschillende delen van Suriname ontstonden de afgelopen jaren spanningen rond goudvelden. Er werd gesproken over geweld. Over verdwijningen. Over confrontaties tussen gewapende groepen, goudzoekers en handhavers. In sommige gevallen spreken officiële verklaringen en verhalen vanuit de gemeenschap elkaar tegen. En precies daar ontstaat wantrouwen — niet alleen door wat er gebeurt, maar door het gevoel dat de volledige waarheid nooit duidelijk wordt.

In de wereld van goudvelden is de grens tussen wet en macht vaak dun. Illegale mijnbouw. Economische druk. Gebrek aan controle. Handhaving onder spanning. Het is een explosieve combinatie. En in die spanning ontstaan situaties waarin beslissingen niet altijd transparant zijn.

Maar dit speelt niet alleen diep in het binnenland. Het leeft ook op straat.

De Straatrealiteit

Je rijdt. Je wordt aangehouden. Routinecontrole. Papieren worden gevraagd. Alles lijkt normaal. Tot het moment dat de toon verandert.

"Het kan moeilijk worden... maar we kunnen het ook makkelijk maken."

Dit soort situaties worden zelden officieel gerapporteerd. Maar ze worden vaak genoeg ervaren. Niet altijd als openlijke afpersing, maar als subtiele druk. Een keuze die geen echte keuze is.

Wanneer burgers het gevoel krijgen dat regels afhankelijk zijn van geld, connecties of gunsten, verandert hun vertrouwen in het systeem. En zonder vertrouwen verliest wetshandhaving haar kracht.

De realiteit is dat er gevallen zijn geweest waarin politiefunctionarissen zelf werden onderzocht of vervolgd wegens corruptie. Dat betekent één ding: een systeem kan ook van binnenuit aangetast raken.

Corruptie werkt zelden alleen. Het groeit via kleine handelingen. Een kleine betaling. Een kleine gunst. Een kleine uitzondering. Maar samen vormen ze een netwerk.

7

Het Onzichtbare Systeem

Corruptie werkt niet als chaos. Het werkt als een systeem. Een systeem waarin:

- macht bescherming biedt,
- angst stilte afdwingt,
- en afhankelijkheid mensen gevangen houdt.

De jongen op de goudmijn. De bestuurder bij een controle. De ondernemer die een vergunning probeert te krijgen. Ze bewegen allemaal binnen hetzelfde systeem, alleen op verschillende plekken.

Het probleem is niet alleen dat corruptie bestaat. Het probleem is dat het genormaliseerd raakt. Wanneer mensen beginnen te zeggen: "Zo werkt het hier" — dan weet je dat het systeem diep zit.

Dat is de kern van de stilte. Geen vertrouwen. Geen zekerheid. Geen garantie. In een systeem waar macht en afhankelijkheid dicht bij elkaar liggen, wordt spreken een risico. Je riskeert:

- problemen op je werk,
- problemen met vergunningen,
- problemen met veiligheid.

Daarom praten veel mensen alleen binnenshuis. Aan de eettafel. Met vrienden. In de auto. Altijd met dezelfde zin: "Maar zeg het niet verder."

De Mens Achter Het Systeem

Het is makkelijk om te zeggen: "De politie is corrupt." "De overheid faalt." Maar dat is te simpel. Achter elk systeem zitten mensen. Mensen met financiële druk, verwachtingen, angst, afhankelijkheid, en een omgeving waarin 'regelen' normaal wordt.

Dat maakt corruptie complex. Want het is niet altijd puur kwaad. Soms is het overleven, aanpassen, meebewegen met wat al bestaat. Maar juist daarin zit het gevaar. Want wanneer mensen hun gedrag rechtvaardigen, blijft het systeem draaien.

Stel je een jonge agent voor. Gemotiveerd. Begonnen met idealen. De eerste maanden doet hij alles volgens de regels. Tot hij merkt: collega's doen het anders, burgers verwachten iets anders, leidinggevenden kijken weg.

Dan komt het moment. Een kleine regeling. Een klein bedrag. "Gewoon om iemand te helpen." Dat is vaak het begin. Niet groot. Niet schokkend. Maar wel beslissend.

De Gevolgen

Corruptie lijkt soms klein. Maar de gevolgen zijn groot.

Het begint bij wantrouwen. Mensen geloven niet meer in rechtvaardigheid, gelijke kansen, bescherming. Daarna komt frustratie: waarom zou je eerlijk blijven als dat je niets oplevert? En uiteindelijk ontstaat er iets gevaarlijks: onverschilligheid. Wanneer mensen zeggen "Het maakt toch niet uit," dan is het systeem op zijn sterkst.

De prijs van corruptie wordt niet betaald door degenen die profiteren. Het wordt betaald door jongeren zonder kansen, zieken zonder zorg, burgers zonder stem.

Het vertraagt ontwikkeling. Het blokkeert groei. Het breekt vertrouwen. En misschien nog belangrijker: het steelt toekomst.

Breken van het Systeem

Een systeem verandert niet vanzelf. Niet door toezpraken. Niet door verkiezingsbeloften. En zeker niet door angst. Een systeem verandert pas wanneer de bevolking begint te begrijpen hoe het werkelijk werkt.

Corruptie groeit in stilte. Daarom is bewustwording gevaarlijk voor corrupte systemen. Want zodra mensen patronen herkennen, verliest macht haar camouflage.

De grootste kracht van corruptie is niet geld. Het is normalisatie. Wanneer kinderen opgroeien met uitspraken als "Zo gaat dat hier," "Je moet connecties hebben," "Anders kom je nergens" — dan wordt corruptie onderdeel van de cultuur.

Veel leiders onderschatten de bevolking. Maar de straat ziet alles. De marktverkoper. De taxichauffeur. De goudzoeker. De moeder die uren wacht op hulp. Zij herkennen onrecht direct.

De gevaarlijkste generatie is niet de boze generatie. Het is de generatie die nergens meer in gelooft. Wanneer jongeren zien dat hard werken niet loont, dat connecties belangrijker zijn dan talent, dat geld invloed koopt — dan ontstaat teleurstelling. En uit teleurstelling groeit soms criminaliteit.

Als iemand met een achtergrond in criminologie begrijp ik één ding heel duidelijk: misdaad ontstaat niet alleen door slechte mensen. Misdaad groeit vaak uit systemen die vertrouwen vernietigen.

Veel mensen vragen: "Waarom verandert het niet?" Omdat corruptie zichzelf beschermt. Een corrupt systeem heeft vaak drie dingen: mensen die profiteren, mensen die bang zijn, en mensen die denken dat verandering onmogelijk is.

Maar verandering is mogelijk. Niet door geweld. Niet door chaos. Maar door transparantie, onderwijs, onafhankelijke controle, bescherming van klokkenluiders, en leiderschap met integriteit.

Een samenleving verandert wanneer eerlijkheid weer waarde krijgt. Wanneer jongeren zien dat integriteit sterker is dan connecties. Wanneer burgers geloven dat rechtvaardigheid echt bestaat.

Praktijkverhalen uit Suriname

De Controle

De auto werd langzaam naar de kant gestuurd. Twee agenten liepen richting het voertuig. De bestuurder voelde direct spanning — niet omdat hij iets verkeerd had gedaan, maar omdat hij wist hoe sommige controles konden verlopen.

Papieren werden bekeken. Er werd gezocht naar een fout. Een kleine overtreding. Een vergeten document. Iets waarmee druk opgebouwd kon worden. Dan kwam de bekende zin: "Het kan moeilijk worden vandaag."

De bestuurder keek naar zijn gezin in de auto. Hij wist wat bedoeld werd. Niet officieel. Niet uitgesproken. Maar duidelijk genoeg. Na een korte stilte verdween er geld van hand tot hand. De controle eindigde. De wagen mocht doorrijden. En opnieuw bleef alles buiten papier.

Het Goudveld

Diep in het binnenland leven duizenden mensen van goudwinning. Voor velen is het geen keuze, maar een manier om te overleven. Toch ontstaan juist daar vaak spanningen — tussen handhaving,

economische belangen, gewapende groepen, en mensen die proberen hun gezin te onderhouden.

Wanneer geweld ontstaat, blijft de waarheid vaak verdeeld. Officiële verklaringen spreken soms een andere taal dan de verhalen van families en gemeenschappen. En precies daar groeit wantrouwen.

De Ambtenaar

Een jonge ambtenaar begon zijn werk met idealen. Hij geloofde in regels. In eerlijkheid. In verandering. Maar langzaam zag hij hoe dossiers anders behandeld werden. Sommige mensen hoefden niet te wachten. Sommige telefoontjes kregen voorrang. Sommige namen openden deuren.

Na verloop van tijd begon hij zich aan te passen. Niet omdat hij slecht was, maar omdat het systeem sterker bleek dan zijn principes.

Media, Invloed en Stilte

Media spelen een belangrijke rol binnen elke samenleving. Zij informeren. Controleren. Confronteren. Maar in systemen waar macht gevoelig ligt, ontstaat vaak spanning tussen journalistiek en invloed.

Sommige verhalen verdwijnen snel. Andere verhalen krijgen juist veel aandacht. Daardoor ontstaat bij burgers soms het gevoel dat waarheid afhankelijk wordt van belangen.

Social media heeft dit veranderd. Vandaag verspreiden beelden en verhalen zich sneller dan ooit. Mensen filmen controles. Mensen delen ervaringen. Mensen spreken zich uit. Maar tegelijkertijd groeit ook angst — want zichtbaarheid brengt risico's met zich mee.

Jongeren en Criminaliteit

Wanneer jongeren opgroeien in een omgeving waarin vertrouwen ontbreekt, verandert hun kijk op succes. Sommigen verliezen motivatie. Anderen zoeken alternatieve routes.

Binnen de criminologie zien we vaak dat criminaliteit groeit waar kansen ontbreken, vertrouwen ontbreekt, en ongelijkheid zichtbaar wordt. Wanneer jongeren geloven dat eerlijke vooruitgang onmogelijk is, stijgt de kans dat zij vatbaar worden voor criminaliteit, geweld, drugsnetwerken of snelle geldstructuren.

Maar jongeren zijn niet alleen slachtoffers van het systeem. Zij zijn ook de sleutel tot verandering. Onderwijs. Mentorschap. Sport. Bewustwording. Psychologische ondersteuning. Dat zijn geen luxeprojecten. Dat zijn investeringen in nationale stabiliteit.

Hervorming en Toekomstvisie

Geen enkele samenleving kan groeien zonder vertrouwen. Wanneer burgers het gevoel krijgen dat rechtvaardigheid gekocht kan worden, verliest de staat haar morele autoriteit.

Daarom vraagt hervorming meer dan wetten alleen. Het vraagt transparantie, controle, opleiding, bescherming van melders, en leiders die verantwoordelijkheid durven nemen.

Een sterke samenleving bouw je niet op angst, maar op vertrouwen. Wanneer burgers geloven dat regels eerlijk worden toegepast, ontstaat stabiliteit. Wanneer jongeren geloven dat hard werken zin heeft, ontstaat ontwikkeling. Wanneer leiders zichzelf controleren voordat zij anderen controleren, ontstaat geloofwaardigheid.

Corruptie bestrijden betekent niet alleen mensen straffen. Het betekent systemen bouwen waarin eerlijkheid sterker wordt beloond dan manipulatie.

Slotwoord

Ik schrijf dit boek niet vanuit haat. Ook niet vanuit sensatie. Ik schrijf dit omdat ik geloof dat Suriname beter kan.

Ik heb talent gezien. Kracht gezien. Intelligentie gezien. Maar ik heb ook gezien hoe systemen mensen moe maken. Hoe eerlijkheid soms afgestraft wordt. Hoe potentie verloren gaat.

En toch geloof ik dit: geen enkel systeem is sterker dan een bevolking die wakker wordt.

Corruptie begint niet bij geld. Het begint op het moment dat mensen denken: "Mijn positie is belangrijker dan rechtvaardigheid." Maar herstel begint ook met een gedachte — de gedachte dat verandering mogelijk is.

Dit boek is geen einde. Het is een spiegel. Een confrontatie. En hopelijk... het begin van een nieuw gesprek.

Juridische Verklaring

Dit boek is geschreven vanuit maatschappelijke observatie, analyse en verhalende reconstructie. De beschreven situaties zijn gebaseerd op maatschappelijke patronen, publieke discussies, nieuwsontwikkelingen en fictieve verhalende elementen.

Het doel van dit werk is niet het beschuldigen van specifieke personen of instellingen, maar het stimuleren van maatschappelijk debat, bewustwording en reflectie. Eventuele overeenkomsten met bestaande personen of situaties berusten op maatschappelijke context of algemene herkenbaarheid.

Over de Auteur

Earl Liefden is geboren in Paramaribo, Suriname, en heeft een achtergrond in criminologie, maatschappelijke analyse en coaching.

Door zijn ervaring binnen verschillende sociale lagen van de samenleving ontwikkelde hij een sterke interesse in machtssystemen, gedragsstructuren en maatschappelijke ontwikkeling.

Naast zijn werk op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, bewustwording en coaching richt hij zich op thema's zoals rechtvaardigheid, leiderschap, veiligheid en sociale hervorming.

Met ONDER DE TAFEL brengt hij een confronterende maar noodzakelijke analyse over corruptie en de impact ervan op de Surinaamse samenleving.

*"Een land kan niet groeien op geheimen. Een toekomst kan niet gebouwd worden op angst — maar op waarheid." —
Earl Liefden*